

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2472/2015
16.06.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Снежане Андрејевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца И.Л. из Б., кога заступа В.М., адвокат из Б., против тужене Радиодифузне установе Радио телевизија Србије, са седиштем у Б., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3644/15 од 09.09.2015. године, у седници већа одржаној 16.06.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3644/15 од 09.09.2015. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 531/12 од 23.04.2015. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезе да тужиоцу на име накнаде штете за укупне трошкове снимања албума, као награде победнику у такмичењу, исплати износ од 100.000 евра у динарској противвредности, по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, са законском затезном каматом почев од 06.03.2000. године, до исплате. Ставом другим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезе да тужиоцу на име накнаде штете у висини противвредности летовања у Грчкој, као награде победнику у такмичењу, исплати износ од 6.000 евра, у динарској противвредности, по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, са законском затезном каматом почев од 06.03.2000. године, до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезе да тужиоцу на име накнаде штете у висини противвредности комплетне гардеробе, као награде победнику у такмичењу, исплати износ од 3.000 евра, у динарској противвредности, по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, са законском затезном каматом почев од 06.03.2000. године, до исплате. Ставом четвртим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезе да тужиоцу на име накнаде за корист коју је тужени остварио искоришћавањем производа уговорног односа странака исплати износ од 40.000 евра, у динарској противвредности, по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе, до исплате. Ставом петим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се

тужени обавезе да тужиоцу на име накнаде штете за изгубљену добит исплати износ од 60.000 евра, у динарској противвредности, по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе, до исплате. Ставом шестим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж 3644/15 од 09.09.2015. године одбио као неосновану жалбу тужиоца и потврдио пресуду Вишег суда у Београду П 531/12 од 23.04.2015. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у оквиру овлашћења из члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр.72/11, 55/14) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на друге битне повреде, које би евентуално утицале на законитост и правилност побијане пресуде, се ревизијом посебно не указује. Осим тога, погрешно и непотпуно чињенично стање није разлог за изјављивање ревизије у смислу члана 407. став 2. Закона о парничном поступку.

Према чињеничном стању утврђеним нижестепеним пресудама, тужилац је у периоду од 1988. године до 2000. године учествовао у првом циклусу музичког такмичења „...К д.“, која је емитована на Трећем каналу РТС-а. Као организатор такмичења, тужени је јавним конкурсом обећао победнику награду у виду снимања музичког албума и снимања музичко-забавне емисије у трајању од сат времена, која би се емитовала у време дочека Нове године, летовања у Грчкој за две особе, тепихе произвођача „Д.“ и комплетну гардеробу марке У.. Тужилац је 06.03.2000. године проглашен за победника такмичења које је било у организацији туженог, након чега се више пута усмено обраћао туженом са захтевом да испуни обећано, али безуспешно. Тужилац је писани захтев за испуњење обавезе из јавног конкурса туженом упутио 14.02.2012. године, а током поступка је указивао и да је А.М., музички уредник код туженог, дана 30.08.2003. године у емисији на Трећем каналу поново обећала награду победницима такмичења „...К. д.“ и да ова изјава има значај радње којом се прекида застарелост. Тужба у овој парници поднета је 31.08.2012. године.

Правилно налазећи да је тужиочево потраживање застарело, нижестепени судови су правилном применом материјалног права одлучили одбијањем тужбеног захтева.

Према члану 229. став 1. Закона о облигационим односима, јавним огласом учињено обећање награде ономе ко изврши одређену радњу, постигне неки успех, нађе се у одређеној ситуацији или, ако је обећање учињено под неким другим условом, обавезује обећаваоца да испуни обећање. Обећавалац награде или било каквог наградног такмичења дужан је да одреди рок за такмичење, а ако га не

одреди свако ко жели да учествује у такмичењу има право да тражи да суд одреди одговарајући рок (став 2. наведеног члана).

Право на награду, према члану 231. став 1. Закона о облигационим односима, има онај ко први изврши радњу за коју је награда обећана, а ако је више лица извршило радњу истовремено, сваком припада једнак део награде, уколико правичност не захтева друкчију поделу (став 2. истог члана). О додељивању награде у случају конкурса одлучује организатор конкурса или једно или више лица која он одреди (члан 232. став 1. ЗОО).

Јавно обећање награде као једнострана изјава воље неког лица је извор облигационих односа јер ствара обавезу за обећаваоца да испуни обећано и ова обавеза настаје објављивањем јавног огласа. Награда која ће припасти лицу које задовољи услове из јавног огласа у огласу мора бити тачно одређена и она се може састојати у новцу, ствари или некој чинидби, а обећавалац једностраном изјавом воље одређује и услове јавног огласа. У овом случају, међу парничним странкама није било спорно да је тужени као организатор такмичења „...К д.“ јавним огласом победнику обећао награду која се, између осталог, састоји у снимању музичког албума (CD) и снимању новогодишње емисије, а обећано му је и да ће од туристичке агенције добити награду у виду летовања за две особе у Грчкој, као и гардеробу произвођача „У.“. Тужилац је победником овог музичког такмичења проглашен 06.03.2000. године, када је и стекао право на обећану награду, а како је тужбу поднео 31.08.2012. године, то је рок застарелости потраживања обећаног из члана 371. Закона о облигационим односима истекао пре него што је тужилац као поверилац против дужника предузео и једну законом предвиђену радњу у циљу утврђивања, обезбеђења или остварења свог потраживања, у смислу члана 388. ЗОО. Нижестепени судови правило налазе и да околност да је А.М., музички уредник код туженог, у емисији на трећем каналу 30.08.2003. године поново обећала награду победницима такмичења нема значај изјаве о признању дуга која би, сходно члану 387. ЗОО водила прекиду застаревања, јер изјаву није дао нити законски заступник нити за то овлашћено лице туженог, као што ни усмено, односно писмено обраћање тужиоца туженом захтевом за испуњење обавезе није довољно за прекид застаревања (члан 391. ЗОО). Протеком рока застарелости се тужиочево право да захтева испуњење обавезе туженог угасило, па у ситуацији када као победник јавног конкурса тужилац није предузео ниједну радњу ради принудног остварења свог потраживања пре него што је обавеза туженог да испуни оно што је јавним конкурсом обећао застарела, он не може да основано потражује ни накнаду штете због неиспуњења обећаног. Стога је захтев правилно одбијен као неоснован.

Ревизијом се неосновано указује на одредбе члана 124., 126. и 132 ЗОО, којима су регулисане правне последице раскида уговора и право на накнаду штете у случају неиспуњења обавезе једне уговорне стране, јер из чињеница утврђених у поступку пред нижестепеним судовима (које се у смислу члана 407. став 2. ЗПП, у ревизијском поступку не могу оспоравати) није утврђено да су странке биле у уговорном односу. Извор обавезе туженог у конкретном случају није уговор, већ једнострана изјава воље – јавно обећање награде, тужиочево право да захтева испуњење обавезе обећаваоца настало је даном када је проглашен победником (када је и почео да тече рок застарелости потраживања), па ревидент неосновано

указује на погрешну примену материјалног права у погледу почетка и тока рока застаревања обавезе туженог.

Како се ни осталим наводима ревизије правилност побијане одлуке не доводи у питање, Врховни касациони суд је ревизију одбио као неосновану и применом члана 414. став 2. Закона о парничном поступку одлучио да ревизијску одлуку детаљно не образлаже, јер се детаљним образлагањем не би се постигло ново тумачење права, нити допринело његовом уједначеном тумачењу у погледу института јавног обећања награде.

**Председник већа-судија
Снежана Андрејевић,с.р.**